

Sygn. akt I CSK 788/18

## POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska (sprawozdawca)

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa Miasta W.  
przeciwko Spółdzielni "(...)" w W.  
o zapłatę i wydanie,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 16 grudnia 2020 r.,  
skargi kasacyjnej strony powodowej  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 21 lutego 2018 r., sygn. akt V ACa (...),

**odrzuca skargę kasacyjną.**

### UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy w W. zasądził od Spółdzielni (...) w W. na rzecz miasta W. kwotę 142.894 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 26.419,10 zł od 8 sierpnia 2005 r. i od kwoty 116.474,90 zł od 13 kwietnia 2011 r., tytułem bezumownego korzystania z nieruchomości w okresie od 29 września 1995 r. do 28 września 2005 r., oddalił powództwo w pozostałej części i orzekł o kosztach procesu i kosztach sądowych. Pozwana wyrok zaskarżyła w części zasądzającej kwotę 116.474,90 zł, kwestionując w szczególności powierzchnię nieruchomości, której dotyczyć miało roszczenie powódki. We wnioskach apelacyjnych domagała się oddalenia powództwa o zapłatę kwoty

116.474,90 zł. Na skutek tej apelacji, Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 21 lutego 2018 r. zmienił zaskarżony wyrok w części zasądzającej w ten sposób, że oddalił powództwo „co do żądania zapłaty kwoty 76.906,60 zł z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od 13 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty”, oddalił apelację w pozostałej części i orzekł o kosztach w obu instancjach. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i dokonaną przez ten Sąd ocenę prawną, z tym że uwzględnił podniesiony przez pozwaną w postępowaniu apelacyjnym zarzut przedawnienia części roszczenia, to jest za czas przed 6 kwietnia 2001 r. Sąd Apelacyjny stwierdził również, że w sentencji wyroku pomylił się, ponieważ wyrok podlegał zmianie przez oddalenie powództwo ponad kwotę 76.906,60 zł, tymczasem w sentencji wyroku słowo „ponad” pominięto. Omyłka ta nie mogła być jednak usunięta przez sprostowanie w trybie art. 350 k.p.c., z uwagi na to, że prowadziłyby do zmiany treści rozstrzygnięcia. Tego rodzaju omyłki podlegają naprawieniu w postępowaniu spowodowanym wniesieniem apelacji lub skargi kasacyjnej.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego powódka wskazała, że skarży go w części, to jest w punkcie I.1. (merytorycznym) i domagała się uchylenia w tej części, i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, ewentualnie uchylenia wyroku w zaskarżonej części i oddalenia powództwa ponad kwotę 76.906,60 zł. Wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczyła na kwotę 76.907 zł. Uzasadniając powołany w podstawie kasacyjnej, jako naruszony, art. 117 § 1 k.p.c., powódka wskazała, że Sąd Apelacyjny powinien był zastosować ten przepis do części przedawnionej dochodzonego roszczenia, to jest do części ponad kwotę 76.906,60 zł, obejmującej czas od 29 września 1995 r. do 5 kwietnia 2001 r. „(tj. do kwoty 65.987,40 zł)”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398<sup>4</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. skarga kasacyjna powinna wskazywać czy wyrok jest zaskarżony w całości, czy w części, a jeśli w części, to obowiązkiem wnoszącego skargę jest wskazanie części zaskarżonej. Część zaskarżona to ta, której uchylenia lub uchylenia i odpowiedniej zmiany oczekuje skarżący, zgodnie ze swoim interesem. Przyjmuje się, że strona ma interes prawny w zaskarżeniu takiego orzeczenia, które jest niezgodne z jej żądaniem zgłoszonym

w procesie. Cecha orzeczenia, w postaci naruszeniu interesu strony postępowania (*gravamen*), uzasadnia zatem wniesienie skutecznego środka zaskarżenia a więc i skargi kasacyjnej. Nie można wykluczyć, że strona może mieć interes prawny w zaskarżeniu orzeczenia dla niej korzystnego, wówczas jednak obarcza ją obowiązek dowiedzenia istnienia tego interesu.

Sąd Najwyższy jest związany wskazanym przez stronę zakresem zaskarżenia. Jeżeli skarżący zaskarży wyrok w części obejmującej rozstrzygnięcie dla niego korzystne, ma obowiązek ów interes wykazać. Jeżeli tego nie czyni, skarga podlega odrzuceniu, nie ma bowiem podstawy do przyjęcia *gravamen* skoro, jak wskazano, co do zasady występuje on tylko przy niezgodności orzeczenia z żądaniem zgłoszonym w procesie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 r. I CK 62/05 i z dnia 10 lutego 2010 r., II PZ 32/09, nie publ. oraz wyrok z dnia 16 maja 2003 r., I CKN 382/01, nie publ.). Godzi się również zauważyć, że wysoki stopień sformalizowania skargi kasacyjnej powoduje, że jej elementy konstrukcyjne muszą pozostawać we wzajemnej harmonii, przez co należy rozumieć, że skarżący ma obowiązek odpowiednio do zakresu zaskarżenia i w zgodności z nim sformułować wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę całości lub określonej ściśle części zaskarżonego orzeczenia. Wnioskom kasacyjnym i zakresowi zaskarżenia powinno odpowiadać uzasadnienie podstaw kasacyjnych oraz wskazana w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia.

W sprawie niniejszej postępowanie apelacyjne dotyczyło wyłącznie kwoty 116.474,90 zł, w tej bowiem tylko części pozwana zaskarżyła wyrok Sądu pierwszej instancji; tym samym uprawomocnił się on co do kwoty 26.419,10 zł.

Z objętej sporem kwoty 116.474,90 zł Sąd Apelacyjny w sentencji zaskarżonego skargą kasacyjną wyroku oddalił powództwo o zapłatę 76.906,60 zł, a jak wynika z zarzutów skargi kasacyjnej i ich uzasadnienia oraz z ewentualnego wniosku kasacyjnego, powinien był oddalić powództwo o zapłatę ponad tę kwotę. Wartość „ponad” to kwota 39.568,30 zł, gdyż tyle otrzymujemy po odjęciu od 116.474,90 zł kwoty 76.906,60 zł.

Z powyższego wynika, że interes powódki ogranicza się do różnicy kwot: 76.906,60 zł wskazanej w sentencji zaskarżonego skargą kasacyjną wyroku i 39.568,30 zł. Różnica ta bowiem wskazuje, o jaką kwotę za dużo powództwo

zostało oddalone. Różnica wynosi 37.338,30 zł (76.906,60 minus 39.568,30 równa się 37.338,30) i tylko ta kwota wyraża prawidłowo wartość przedmiotu zaskarżenia. Sąd Najwyższy jest uprawniony do zbadania prawidłowości określenia przez stronę wartości przedmiotu zaskarżania celem wyeliminowania możliwości ingerencji w treść rozstrzygnięcia w sprawach, w których, zgodnie przepisami kodeksu postępowania kasacyjnego, ustawodawca tego nie dopuszcza. Zgodnie z art. 398<sup>2</sup> § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach majątkowych, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych. Jeżeli więc interes prawny powódki wyraża się wadliwym oddaleniem powództwa o zapłatę 37.338,30 zł, to w świetle powołanego art. 398<sup>2</sup> § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna. Jeżeli, zdaniem skarżącej, jej interes prawny dotyczy całej kwoty, co do której powództwo w sentencji zaskarżonego wyroku zostało oddalone, czyli kwoty przekraczającej 37.338,30 zł, do wysokości 76.906,60 zł, to rzeczą skarżącej było wykazać ten interes, co nie nastąpiło i w sposób oczywisty nie wynika ani z zarzutów skargi kasacyjnej ani z jej uzasadnienia ani też z wniosku kasacyjnego.

Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>6</sup> § 2 i 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.